

EXAMENSARBETE

”Jag har planterat frön här på dagis - och då vet jag”

*Ett arbete om att utveckla barns tänkande genom
ett storylineinspirerat temaarbete*

KAROLINA IVARSSON
MARIA JANSSON

PEDAGOGUTBILDNINGARNA

BARN- OCH UNGDOMSPEDAGOGISK UTBILDNING
med inriktning mot arbete som förskollärare
VT 2003

Vetenskaplig handledare: Gunnar Jonsson

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till barn, personal och föräldrar på förskolan där vi har utfört den empiriska delen av vårt examensarbete. Vi vill även tacka vår vetenskaplige handledare Gunnar Jonsson. Slutligen vill vi tacka varandra för ett gott samarbete.

Luleå vårterminen 2003

Karolina Ivarsson

Maria Jansson

Abstrakt

Syftet med vårt examensarbete var att barnen utvecklade sitt tänkande och lärande för de betingelser som krävs för fröets väg till blomma, genom ett storylineinspirerat temaarbete. Med tänkande menar vi hur barn i konkreta situationer får reflektera över sin egen inläring. Med lärande menar vi hur barn i olika sammanhang lär sig genom ett meningsfullt innehåll. Den empiriska delen av vårt examensarbete utfördes på en förskola i Luleå kommun under sju veckor. Undersökningsgruppen bestod av 14 barn i åldrarna 4-6 år. Det storylineinspirerade temaarbetet innehöll olika moment där vi började med att så frön med barnen. Vår metod bestod av intervjuer före och efter temaarbetet samt att vi gjorde fria observationer under arbetets gång. I resultatet av intervjuerna och de fria observationerna har vi sett att barnen har utvecklat sitt tänkande genom det storylineinspirerade temaarbetet.

Innehållsförteckning

Förord	
Abstrakt	
Innehållsförteckning	
Bakgrund	1
Koppling till styrdokument	1
Ett holistiskt tankesätt	1
Barns lärande	2
Temaarbetets ursprung och utveckling	3
Vad är en storyline?	4
Arbeta i berättelsens form	5
1. Vem äger berättelsen?	5
2. Tiden	5
3. Platsen	6
4. Personerna	6
5. Händelser	6
6. Undervisningen	7
7. Pedagogens roll	7
Fantasin är vägen till verkligheten	7
Syfte	8
Metod	8
Fenomenografi	8
Försökspersoner	9
Bortfall	9
Intervjuer	9
Observationer	9
Material	9
Genomförande	10
Tidsplan	10
Genomförande av utvecklingsarbete	10
Resultat	10
Sammanställning av intervjuer	10
Tillfälle 1	11
Tillfälle 2	11
Sammanfattning av våra fria observationer:	14
Diskussion	14
Validitet	14
Reliabilitet	15
Resultatdiskussion	15
Fortsatt forskning	16
Referenser	17
Bilagor	

Bakgrund

Vi är två studenter som vid Luleå Tekniska Universitet går Barn- och Ungdomspedagogisk utbildning med inriktning mot arbete som förskollärare. Vi vill med vårt utvecklingsarbete se om vi kan utveckla barns tänkande och lärande genom ett storylineinspirerat temaarbete. Vi har valt att jobba med att så tagetesfrön med barnen. I tidningen *Skolbarn* (1/2001) står det att det är betydelsefullt att barn får möjligheten att berätta för andra om sitt lärande, att delta i gruppdiskussioner och att få vara delaktig i verksamheten. Vi ser mer och mer i förskolan att barn behöver tid att få vara med i sitt eget lärande. Doverborg (1988) skriver att när man väljer ett tema skall detta ske utifrån vad som är meningsfullt för barnen och vad som kan bidra till att barnen lär sig nya saker.

Koppling till styrdokument

I *Läroplan för förskolan* (1998) står följande:

Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iaktta, samtala och reflektera. Med ett temainriktat arbetssätt kan barnens lärande bli mångsidigt och sammanhängande. (Utbildningsdepartementet, s. 10)

Förskolan skall sträva efter att varje barn tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld. (Utbildningsdepartementet, s. 13)

Arbetslaget skall

- ansvara för att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen
 - upplever att det är roligt och meningsfullt att lära sig nya saker.
 - ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper. (Utbildningsdepartementet, s. 13)

Arbetslaget skall

- ta vara på barns vetgirighet, vilja och lust att lära samt stärka barns tillit till den egna förmågan. (Utbildningsdepartementet, s. 14)

Ett holistiskt tankesätt

Doverborg och Pramling (1996) skriver om Heinz Werner som har forskat om hur barn tänker. Werner har tydligt beskrivit hur människans tankesätt utvecklas i en process som startar från helheten och fortsätter mot det mer avvikande och anpassande. Yngre barns värld av tankar är ”fysiska”, ofta med en blandning av människor och saker eller ämnen och syften. Werner anser att det barnet upplever är djupt länkat till känslor och sociala handlanden. Detta visar hur minne och känslor är länkade ihop. Ett exempel är när barn beskriver storleken på saker i relation till deras känslor, både sensorisk, motorisk och perceptuell struktur har upprinnelse i helheten. Werner visar att yngre barn kan förstå att det är ett djur på en bild men kanske inte kan peka ut djuret, eftersom barnen ofta ser bilden som en helhet. Det är inte bara en koppling mellan känslor och begreppsförmåga utan också mellan aktivitet och tanke. Från början är barnets värld hel i sådan väg att verkligheten är total. Barn särskiljer exempelvis inte olika situationer under dagens gång, såsom viktiga saker och lek, som vi vuxna har en för-

måga att göra. Man kan säga att barnet förstår verkligheten i globala termer, det vill säga att bitarna beror på innehållet eller helheten som bitarna är i. Werner jämför mellan människor i primitiva kulturer och barn. Werner pekar tydligt ut skillnaderna men han visar också att det finns likheter i deras tankesätt. Ett exempel är "tiden", i primitiva kulturer är detta inte abstrakt men innehåller konkreta upplevelser och socialt leverne. Barns förståelse om tid börjar på samma sätt med konkreta upplevelser och val. När man vet en speciell sak vet man också att efter den saken kommer nästa. Om man åker och simmar på en fredag, vet man att nästa dag som kommer är den dagen man får äta godis. Werners slutsats är att barns tänkande är representerat av en holistisk form av förståelse, där delarna är beroende av sammanhanget eller helheten.

Barns lärande

Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) resonerar om kontextuella och dekontextuella perspektiv över hur barn utvecklar nya kunskaper. För att kunna göra detta behöver barn se sammanhang och delta i kommunikation.

I ett sociokulturellt perspektiv på mänskligt lärande och utveckling blir därför kommunikativa processer helt centrala. Det är genom kommunikation som individen blir delaktig i kunskaper och färdigheter. Det är genom att höra vad andra talar om och hur de föreställer sig världen, som barnet blir medvetet om vad som är intressant och värdefullt att urskilja ur den mängd iakttagelser som man skulle kunna göra i varje situation. (Säljö, 2000, s.37)

Kunnandets kontextuella aspekt betyder att kunskap inte kan kopplas bort från det sammanhang i vilket lärandet sker. På detta vis sker lärandet genom praktiska erfarenheter och satt i sammanhanget där barnet får uppleva, se och känna vad de har lärt sig. Detta blir en del av den totala kunskapen, sammanhanget och situationen där kunskapen lärs in. Hur barn upplevde situationen påverkar också lärandet, till exempel om situationen var lustfylld eller inte? Genom att samtala med barnen om deras erfarenheter får barnen tänka tillbaka och reflektera över vad de har lärt sig för någonting, man dekontextualiserar då kunskapen, det vill säga lyfter ut kunskapen ur sitt sammanhang. På detta sätt kan viktiga kunskapsaspekter tydligt framträda mot ett meningsfullt sammanhang.

Vidare anser Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) att pedagogerna i förskolan skall se till att varje barn får möjlighet att ta tillvara och utveckla sina förmågor utifrån dess personliga förutsättningar. Pedagogens uppgift är att ge barnen upplevelser och erfarenheter av olika slag, detta för att barnen ska kunna uppnå sina individuella mål. Även små barn vill behärska och begripa något och har därför mål och avsikter med sitt agerande. De vill lära sig och få nya erfarenheter då deras värld oftast består av okända ämnesområden. Barn tolkar sin omvärld utifrån sina egna referensramar, det vill säga den miljö och uppfostran de har erhållit. I förskolan måste pedagogen inte bara förstå barnen utan även kunna möta varje barn i dess intentioner, till och med om det innebär att han/hon måste justera sina egna mål om vad som ska ske i barngruppen. Barns tankevärld finns alltid där, oavsett om pedagogen ser den eller inte.

Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) anser att det sällan talas om kunskapen i sig i förskolan, än mindre om kunskaper i form av fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Trots detta skaffar sig barn emellertid ständigt nya kunskaper av olika slag i förskolan. Det handlar alltså mer om de vuxna och deras perspektiv till vardagen i arbetet. Forskning om barns

lärande har på senare år också fokuserat vikten av att barn utvecklar förståelse för olika skeenden och fenomen i omgivningen redan i förskolan. Den pedagogiska verksamhetens planering gör att barn tar åt sig olika kunskaper i såväl leken som i vardagliga sammanhang. Barns lärande blir dessutom ett levtt lärande då man läser och pratar tillsammans. Man sjunger och musicerar och använder sig då av texter och bilder, även i drama och lek, etc.

Temaarbetets ursprung och utveckling

Doverborg och Pramling (1988) tar upp den historiska aspekten på temaarbete. Utvecklingen har sett olika ut lokalt, i vissa delar av Sverige fanns det tidigt småbarnskolor samtidigt som det inte har funnits alls på andra platser i landet, dock fanns det Kindergarten på ytterligare ställen som fick tidigt fäste. Dokument har visat att det redan under 1800-talet fanns ett kunskapsinnehåll som skulle förmedlas till barnen, till exempel fakta om årstider, kroppen och former. Åskådningsövningar var det man började med för att barnen skulle få möjlighet att observera och uppleva det de skulle lära sig. På 1800-talets senare del inspirerades småbarnsskolorna av Frøbels metod, vilket innebar att leken gavs utrymme under dagen. Det grundades sysselsättningsplaner för arbetet i småbarnsskolan, detta innebar att olika ämnen behandlades under olika årstider. Man delade också in barnen i olika åldersgrupper för att aktiviteterna skulle passa till alla barn. Doverborg och Pramling menar med detta att det alltid har funnits ett innehåll i förskolan, även om det inte organiserats i teman.

Doverborg och Pramling (1988) anser att temaarbetet har sitt ursprung i Henriette Schrader-Breymanns pedagogiska idéer. Under 1870-talets slut argumenterade Henriette för att arbetet i Kindergarten skulle organiseras så att barnen och personalen skulle samlas runt ett bestämt område en längre tid, detta kallades för arbetsmedelpunkt. Syftet var att barnen framför allt skulle lära sig att fokusera på något intresseväckande ämne. Man ansåg också att en arbetsmedelpunkt påverkade barns intellektuella förmåga att förstå sammanhang och att det var en förberedelse för skolan. De områden man arbetade med under ett antal veckor var olika men man hade ett centralt ämne att gå efter, exempelvis arbetade man utifrån fåret. Att karda, spinna och använda garnet är några av de områden som barnen fick utforska. Kindergartenlektionerna planerades både teoretiskt och praktiskt och man använde också varierande material för att åskådliggöra vad man ville förmedla till barnen. Barnen fick sjunga och leka lekar, man åkte också iväg på studiebesök som anknöt till området. I Fröbelpedagogiken betonas att barn lär sig genom att göra. Utifrån detta blir planeringen av olika aktiviteter det överordnade, aktiviteter som tillsammans bildar en helhet kring ämnet. Alla barn utförde de olika aktiviteterna, oftast efter förebilder, mallar eller genom att läraren visade hur man skulle gå tillväga. Ett bevis på om man lyckats med att förmedla ämnet till barnen var att om man till exempel lade fram lera, skulle barnen utan uppmaning från läraren komma på att de skulle modellera får eller något till fårhagen när man hanterade just detta innehåll. Doverborg och Pramling menar att man tog för givet att insikter kommer av handling.

Doverborg och Pramling (1988) skriver vidare att arbetsmedelpunkten sedan utvecklades på 1930-talet av Elsa Köhler och bytte namn till intressecentrum. Köhlers teorier och teoretiska utgångspunkter var att barn har ett genuint intresse för verkligheten. Verkligheten skaffar de sig kunskap om genom att vara aktiva. Genom Elsa Köhler kom barnet att få större utrymme. Barnen fick leka, men de ämnen man jobbade med i praktiken kunde vara hårt styrda och strukturerade av läraren.

Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) menar att temaarbete inte har med tid och omfång att göra utan innebär att man avgränsar och lyfter fram för att synliggöra. Ett tema kan hålla på under en kortare eller en längre tidsperiod och det bör inte avgränsas till en bestämd dag, tid eller plats utan ingå i hela verksamheten. På så sätt reflekterar ett temainriktat arbetssätt om en helhetssyn på barns utveckling och lärande. Det är barnens mångsidiga utveckling som skall främjas i förskolan och det skall finnas en helhet i deras lärande. Trots detta splittras ibland den pedagogiska verksamheten så att olika delar av temaarbetet berörs på olika dagar och tider. Författarna anser att man kan arbeta tematiskt om man ska utveckla barns förståelse för något i omvärlden. Detta innebär att man preciserar ett område eller en fråga och medvetet går in och utökar barns erfarenhetsvärld. Pedagogen skapar då tillfällen där barnen kan utveckla kunskaper om det de ska lära om, men barnen ska också ha möjlighet att bearbeta temats innehåll i leken och i skapandet, både i vardagliga och i funktionella sammanhang. Idén till ett tema behöver inte komma från den vuxne utan kan även komma från barnet. Det måste dock finnas ett samspel mellan den vuxne och barnet som kommer till uttryck genom att barnen är delaktiga, tycker att det är roligt och att de visar intresse.

Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) anser att barnets perspektiv på ett område ska vara utgångspunkt i ett temaarbete. Tyngdpunkten ligger på hur barn uppfattar och får kunskap om ett ämne, inte på själva innehållsområdet. De kompetenser i form av kunskaper, färdigheter och insikter man vill att barn ska utveckla utgör målen som arbetet måste styras mot. Pedagogen måste ha kunskap om det aktuella temat och även om hur barn förstår innehållet för att kunna föra barns lärande i en viss riktning. Pedagogen måste veta mer om ämnet än vad barnet gör eftersom man inte kan hjälpa ett barn till kunskaper man inte själv äger. Vet man som pedagog däremot både var och hur man ska leta kan barn och pedagog söka kunskap tillsammans. Ett intensivt samspel med barnen tar vid då pedagogen gjort klart för sig vilka mål han/hon vill uppnå och vilka insikter barn kan förväntas utveckla. Barnens tankar och idéer omkring det ämne de ska utveckla en större förståelse för tar pedagogerna reda på genom intervjuer, teckningar och observationer av barnens agerande. Utifrån dessa väljer därefter pedagogerna att göra vissa delar av temat mer synliga än andra. Kan barnen mycket om något är det bättre att lägga fram en annan del mer. För att se om det sker en utveckling i barnens sätt att tänka och förstå samtalar pedagogerna kontinuerligt med barnen under temats gång. Genom att endast arbeta i temaform innebär ingen försäkran om att barn ska utveckla en djupare förståelse för ämnet då ett område kan hanteras väldigt osammanhängande även i temaform. Beroende på om pedagogerna har en medvetenhet och professionalitet kan barnens lärande bli mångsidigt och sammanhängande med ett temainriktat arbetssätt.

Vad är en storyline?

I tidningen *Skolbarn* (1/2001) står det att ursprunget till Storyline kommer ifrån Skottland. 1965 publicerades en rapport som gjorde att läroplanen förändrades för att undervisningen skulle bli mer holistisk. På Faculty of Education of the University of Strathclyde (då Jordanhill College of Education) i Glasgow skapades en grupp av handledare för att hjälpa lärarna att förändra sin undervisning. En av handledarna hette Steve Bell. Under de följande åren utvecklade han tillsammans med sina kollegor en ny metodik att undervisa. Denna metodik är känd över hela världen som Storyline. Bell och hans kollegor arbetar idag med att stötta skolor runt om i världen som fortsätter att utveckla och arbeta med Storylinemetodiken.

En Storyline bygger på följande delar:

- Den har en berättande uppbyggnad.
- Berättelsen skapar lärandet.
- Det är barnens tidigare erfarenheter som ligger till grund för lärandet, genom att man ger barnen utmaningar.
- Den är probleminriktad.
- Barnen ska vara aktiva i sitt eget lärande
- Barnens nyskapande och analyserande tänkande värdesätts och ges en plattform.
- Berättelsen och lärandet gestaltas och åskådliggörs genom att barnen skapar bilder och modeller utifrån sitt tänkande och sina uppfattningar.

Arbeta i berättelsens form

Undervisningen bygger på olika lärandeaktiviteter. Dessa bildar tillsammans en röd tråd genom de inblandade ämnena och skapar en helhetsförståelse.

Här följer sju punkter som tidningen *Skolbarn* (1/2001) har tagit upp:

1. Vem äger berättelsen?

Det är pedagogen som planerar ramen för berättelsen och sedan fyller barnen i med sina tankar och idéer. Men det får inte bli vad som helst, utan berättelsen ska fyllas ut med angeläget material. När barnen har deltagit i flera storylineprojekt kan de utveckla en kompetens till att själva få vara med och utforma ramberättelsen. Det gäller bara att hitta en balans mellan pedagogen, barnen och den logik som berättelsen själv skapar. En storylineberättelse byggs upp på följande sätt:

- En tidsbestämning. Ska berättelsen utspela sig i nutid, dåtid eller framtid?
- En plats. Det ska finnas en bestämd plats där berättelsen äger rum.
- Aktörer. Man bestämmer i förväg vilka figurer som agerar i berättelsen ex. djur eller människor.
- Händelser. Vad ska hända på den förutbestämda platsen?

En storylineberättelse kan variera mycket från gång till gång, men dessa fyra grundpelare ska alltid vara med.

2. Tiden

Tiden och tidsinramningen är mycket viktig för att undervisningen ska ske på rätt sätt. Om berättelsen utspelar sig i framtiden, en "fantasitid", dåtid eller dylikt måste pedagogen tydliggöra detta för barnen, men om det hela utspelar sig i nutid behöver pedagogen inte trycka på denna del av berättelsen. Storylinemetoden går ut på att pedagogen utmanar barnen att utveckla sina befintliga kunskaper till nya kunskaper exempelvis genom att tänka sig in i och gestalta en bestämd historisk epok. På detta sätt tillägnar barnen sig ny förståelse istället för att visa upp det de redan kan. Genom att barnen får samarbeta med andra barn måste de argumentera/diskutera, de får även leta efter lösningar eller fråga pedagogen. Detta leder till att eventuella missförstånd i förkunskaperna blir mer synliga och på så sätt inspireras barnen till att ställa frågor som de sedan får svar på.

3. Platsen

Beroende på vilket kunskapsområde man väljer att bearbeta i sin berättelse kan barnen få vara med och bestämma en plats. Denna plats ska sedan visualiseras i klassrummet genom exempelvis en tredimensionell modell eller en väggmålning. Detta stimulerar barnens fantasi och inspirerar till diskussioner och reflektioner.

Denna visualisering av platsen skapar något som inom storyline kallas för fris. Frisens funktion är bla:

- att ge eleverna en känsla av ägarskap över lärandet
- att synliggöra elevernas naiva och omedvetna föreställningar om det tema som ska läras
- att kontinuerligt estetiskt gestalta det lärande som sker. (Skolbarn, 2001, s. 13)

Det talas ofta inom storyline om att eleverna ska få en känsla av ägarskap över lärandet. Detta kan ske genom att eleverna får ta många av besluten. Då måste de enas inom gruppen och det uppstår diskussioner där eleverna får träna på att dels argumentera för sina egna åsikter, men även lyssna till andras argument.

4. Personerna

Efter att ha bestämt en tid och en plats för berättelsen är det nu dags att bestämma deltagare. Dessa förstärker barnens ägarskap över undervisningen och barnen får en möjlighet att identifiera sig med berättelsen. Var och en kan skapa sin egen person som han/hon sedan får spela genom berättelsen, eller så kan barnen enas om en personlighet. Men om gruppen är stor kan det vara bättre att skapa olika figurer som ingår i en familj, ett resesällskap etc. Figureerna kan gestaltas som pappersdockor, eller med tyger och garner, eller papiermaché - det är bara fantasin som kan sätta gränser. När figureerna är gestaltade ska de få egenskaper av barnen, och beroende på vilka egenskaper de får kan man sedan tänka sig in i hur de skulle agera i olika situationer/händelser.

5. Händelser

Läraren ställer nyckelfrågor till barnen och genom de händelser som då inträffar växer storylinens berättelse fram. Dessa händelser skapar ett meningsfullt lärande och samtidigt kommer barnen att bearbeta de kunskapsområden som läraren har som mål att de ska utveckla. Beroende på när/var/hur berättelsen utspelar sig kan mer eller mindre sannolika händelser äga rum.

Enligt Lindberg (2000) är det essentiellt att möta barnen på deras nivå. Beroende på sammanhanget varierar nyckelfrågorna, men generellt gäller följande enligt författaren:

Färdigheter
 Reflektion
 Återkoppling
 Gensvar
 Attityder
 (Lindberg, 2000, s. 40)

6. Undervisningen

Det krävs en noggrann planering av pedagogen för att en storyline ska mynna ut i ett verkligt lärande. Dessutom måste pedagogen styra och ha en överblick över hur berättelsen, elevernas arbete och även elevernas lärande, utvecklar sig. För att planera en storylineprocess kan man använda sig av ett schema, bestående av sju punkter:

- *Storylinehändelser*
Här antecknas grundlinjerna i berättelsen och dess utveckling, även den aktuella tidsperioden och platsen där händelserna utspelar sig.
- *Nyckelfrågor*
För att inspirera barnen till att tänka och skapa problemformuleringar använder sig pedagogen av öppna frågor som eleverna ska besvara utifrån sin nuvarande förståelse.
- *Aktiviteter*
För att få svar på de frågeställningar som nyckelfrågorna har skapat hos barnen börjar de med olika aktiviteter. Frågorna ska locka barnen till diskussioner i små grupper eller eventuellt i hela klassen. Påståenden och argument ska vara styrkta med bevis och dokumentation, detta för att barnen ska få en förståelse för hur information kan översättas till kunskap.
- *Organisation*
För att lärandet ska bli så bra som möjligt måste pedagogen se till att arbetet med de enskilda aktiviteterna organiseras på ett bra sätt.
- *Material*
Pedagogen måste försöka förutsäga varifrån barnen kan behöva hämta information och fakta till sina undersökningar, så han/hon kan hjälpa dem i sitt sökande.
- *Produkter*
Här antecknas de resultat som förväntas från barnen.
- *Ämneskunskaper*
Man inleder med att tydliggöra vilka kunskaper eleverna väntas erhålla. Men detta kan vara svårt att förutse då eleverna själva har så stort inflytande. Pedagogen har ansvar för lärandets generella mål.

7. Pedagogens roll

En storylinepedagog ska behandla barnen respektfullt. Det barnen redan har inom sig är det bästa resursen som finns i en lärande situation. Pedagogerna är uppmuntrande och ställer nyckelfrågor till barnen. Pedagogerna inspirerar även barnen att dela med sig av sin kunskap som de redan har. Detta är viktigt när pedagogerna ska hjälpa barnen att bygga upp sin egen lärandeprocess och det innebär att koppla ihop det barnen redan känner till och det nya som måste läras.

Fantasin är vägen till verkligheten

Enligt Steve Wretman, *Skolbarn* (1/2001), är fantasin mycket viktig när man ska föreställa sig det man inte kan visualisera eller röra. Fantasin är en möjlighet för oss människor att förstå de helheter som vi bara fragmentariskt kan erfara genom våra fem sinnen. Wretman skriver vidare att förståelsen är att kunna använda sin föreställningsförmåga, alltså sin fantasi. Fantasin är ett viktigt moment för att vi människor ska förstå verkligheten. Med hjälp av

fantasin kan vi förutse och ta tag i de verkliga händelserna. Vi använder förmågan att föreställa oss vad som kan hända och som kan styra våra liv om vi gör det ena eller det andra,. Dessa föregripande tankar, när fantasin samarbetar med våra intellektuella och rationella tankar, förenas det till en helhet om vårt vetande om världen. ”För att utveckla och vårda detta redskap är storylinemetoden ett lämpligt arbetssätt.” (*Skolbarn*, 1/2001, s.43) Fantasin har två kategorier, och den första är den realistiska fantasin som handlar om möjligheten att föreställa sig vad som händer i verkligheten om någonting inträffar. Den andra fantasin kallas för den fantastiska fantasin som handlar att överskrida verklighetens möjligheter. Wretman menar att den realistiska fantasin är en kreativ problemlösande fantasi medan den fantastiska fantasin är fabulerande. Den realistiska fantasin för med sig handlingskompetens i den aktuella realiteten, medan den fantastiska fantasin rör vid den fantasin som inte finns. Wretman tycker att det finns ett så kallat gränsområde mellan dessa två aspekter där det finns föreställningar om en verklighet som inte existerar ännu men som skulle kunna vara möjlig.

Syfte

Syftet med vårt examensarbete är att barnen utvecklar sitt tänkande och lärande för de betingelser som krävs för fröets väg till blomma, genom ett storylineinspirerat temaarbete. Med tänkande menar vi hur barn i konkreta situationer får reflektera över sin egen inläring. Med lärande menar vi hur barn i olika sammanhang lär sig genom ett meningsfullt innehåll.

Metod

Vi har använt oss av en kvalitativ bearbetningsmetod i vårt utvecklingsarbete. Patel och Davidsson (1994) menar att syftet med kvalitativa undersökningar är att skaffa en djupare kunskap för att försöka förstå och analysera helheten. Uljens (1989) ger ett exempel på en kvalitativt inriktad empirisk forskningsansats, fenomenografi. Med kvalitativ åsyftas här att man vill gestalta eller berätta om något meningsinnehåll.

Fenomenografi

Uljens (1989) anser att det meningsinnehåll man intresserar sig för inom fenomenografi är människors tolkningar av olika perspektiv på omvärlden. Det man skildrar, undersöker, tolkar och försöker förstå är alltså människors uppfattningar. Bakgrunden till detta är att man i fenomenografien utgår ifrån att händelser i världen kan ha olika betydelse för olika människor. Inom fenomenografi kan arbetsgången se ut på följande vis:

1. Fenomen i omvärlden
2. En eller flera perspektiv av fenomenet väljs ut
3. Intervjuer om individers uppfattningar av fenomenet eller det aktuella problemet
4. De bandade intervjuerna skrivs ut på papper
5. Noggrann undersökning av de skriftliga utsagorna
6. Undersökningen resulterar i beskrivningskategorier

Försökspersoner

I vår studie ingick fjorton barn från samma avdelning, av dessa var nio flickor och fem pojkar. Barnen var i åldrarna 4 - 6 år.

Bortfall

Inget bortfall har förekommit under utvecklingsarbetet.

Intervjuer

Vi har använt oss av intervjuer (se bilaga 1). Doverborg och Pramling (1988) skriver att för att kunna förstå barn bättre använder man sig ofta av intervjuer. De svar som kommer fram måste sedan analyseras och tolkas. Genom att genomföra och tolka intervjuer övar man upp en färdighet som pedagog. Man måste kunna plocka ut med både syn och hörsel den fakta som finns tillgänglig under intervjuens gång. Syftet med analysen avgör hur metodiskt och noggrant bearbetningen av intervju svaren skall göras.

För att hålla intresset vid liv under en intervju anser vi att dessa bör vara korta och med få frågor. Patel och Davidson (1994) tar upp att man ska tänka på att inte ha för många frågor då detta kan göra att det blir tröttsamt för personen som ska svara på dem.

Observationer

Vi har också under temaarbetets gång gjort fria observationer. Vi anser att fria observationer är mer spontana och att man kan fånga barnen i deras lek. Enligt Kylén (1994) ger en ostrukturerad observation en mer nyanserad bild. Den ger också utrymme för att observera intressanta men oväntade händelser.

Under första veckan försökte vi skapa en bra kontakt med alla barn. Det är lättare att jobba med en barngrupp som känner och litar på oss. Magne Holme och Krohn Solvang (1991) anser att om en öppen observation skall lyckas måste gruppen ha tillit till observatören.

Genom våra planerade aktiviteter med barnen kan vi förutse var och när det kan uppstå intressanta situationer att observera. Enligt Patel och Davidson (1994) är det viktigt att vara välförberedd när man ska göra ostrukturerade observationer. Till exempel ska man fundera i vilka situationer man ska observera, hur man ska registrera det man ser, hur lång tid man ska hålla på.

Material

- Digitalkamera
- Bandspelare
- Intervjufrågor (se bilaga 1)

Genomförande

Tidsplan

Vårterminen 2002:	Vi valde ämnesområde, skrev PM och blev tilldelade vetenskaplig handledare.
Höstterminen 2002:	Vi tog kontakt med vår vetenskapliga handledare som vi därefter träffat kontinuerligt. Vi skrev bakgrund, syfte och metod och blev godkända på dessa.
Vårterminen 2003:	Vi bearbetade bakgrunden, planerade vårt temaarbete, besökte praktikplatsen och informerade vår praktikhandledare om vårt utvecklingsarbete.
Praktikperioden vecka 12 - 18:	V.12 Lärde känna barn och personal, valde ut försökspersoner i samråd med vår praktikhandledare. Började med vårt utvecklingsarbete. V.13 – 18 Genomförde temaarbetet som vi dokumenterade med digitalkamera, observationer och intervjuer enskilt samt i grupp.
Vecka 19 - 21	Sammanställde intervjuer och observationer, skrev ihop vårt examensarbete.

Genomförande av utvecklingsarbete

När vi hade valt ut de barn i samråd med vår praktikhandledare som skulle ingå i studien skrev vi ett brev till berörda föräldrar om vad vi skulle göra som utvecklingsarbete (se bilaga 2). Vid första tillfället samlade vi alla barnen, därefter har vi under de sju veckorna arbetat med barnen i mindre grupper. Utförligare beskrivning av vårt utvecklingsarbete se bilaga 3.

Under vårt utvecklingsarbete har vi dokumenterat och satt upp kort på väggen, tagna med digitalkameran, samt skrivit bildtexter. Detta för att synliggöra aktiviteterna för barn och föräldrar.

Resultat

Sammanställning av intervjuer

I sammanställningen av våra intervjuer har vi tagit med de frågor och svar som är relevanta för vårt utvecklingsarbete. Vi har kategoriserat svaren genom att sätta ihop de svar vi anser har haft liknande innehåll till en stapel, detta för att kunna visa tabellerna på ett enklare sätt. På fråga 4, 7 och 8 vid tillfälle 2 kan samma barn ha uppgett mer än ett svar. Övriga frågor, se bilaga 1. Övriga svar, se bilaga 4.

Tillfälle 1.

Fråga 1. *Berätta för mig vad det här är?* (Barnen får se några tagetesfrön)

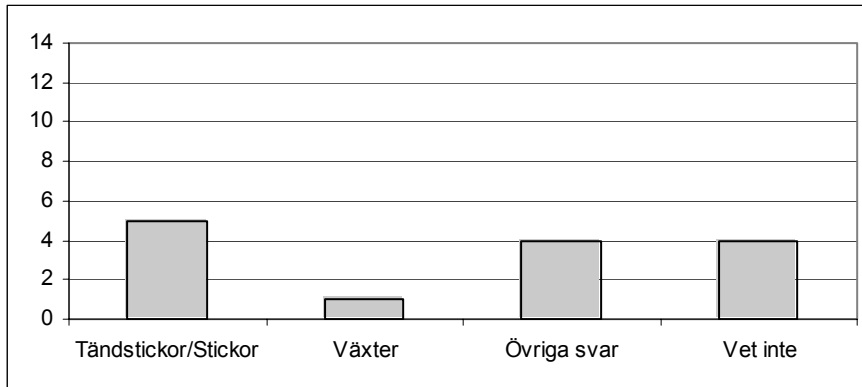

Diagram 1: Barnens tankar om vad ett tagetesfrö är.

Vid första intervjutillfället visste barnen inte vad ett tagetesfrö var utan fantiserade mer om vad de trodde saken som vi visade var.

Exempel på svar från barnen:

- *Ser ut som en fjäder men kan vara en sorts pil, giftpil.*

Tillfälle 2.

Fråga 1. *Berätta för mig vad det här är?* (Barnen får se tagetesfrön)

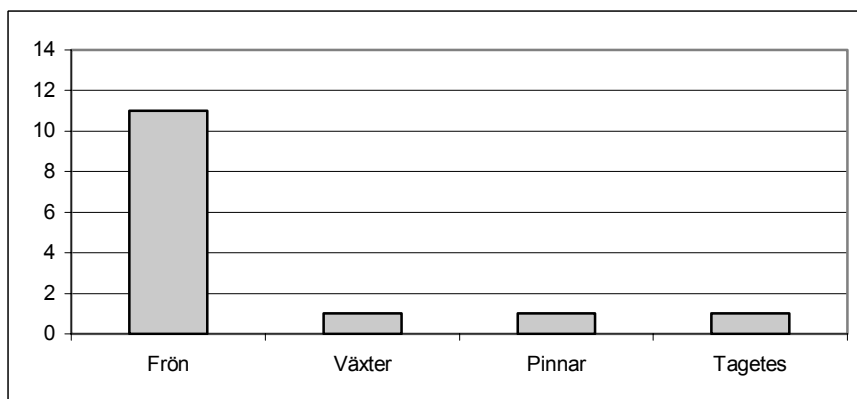

Diagram 2: Barnens tankar om vad ett tagetesfrö är.

Vid tillfälle 2 kände barnen igen våra frön.

Exempel på svar från barnen:

- *Frön, det är så'na vi har lagt i min kruka*

Fråga 2. *Berätta för mig vad man kan göra med fröet?*

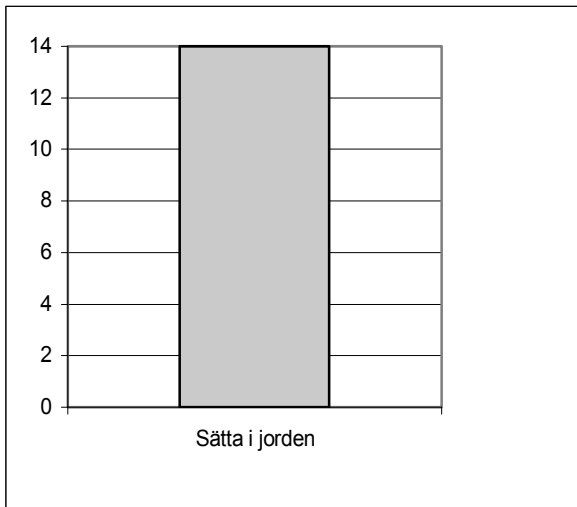

Diagram 3: Barnens tankar om vad man kan göra med ett frö.

Alla barnen visste vad man kunde göra med ett frö.

Exempel på svar från barnen:

- *Stoppa ner den i en planta.*

Fråga 4. *Berätta för mig vad blomman behöver för att växa.*

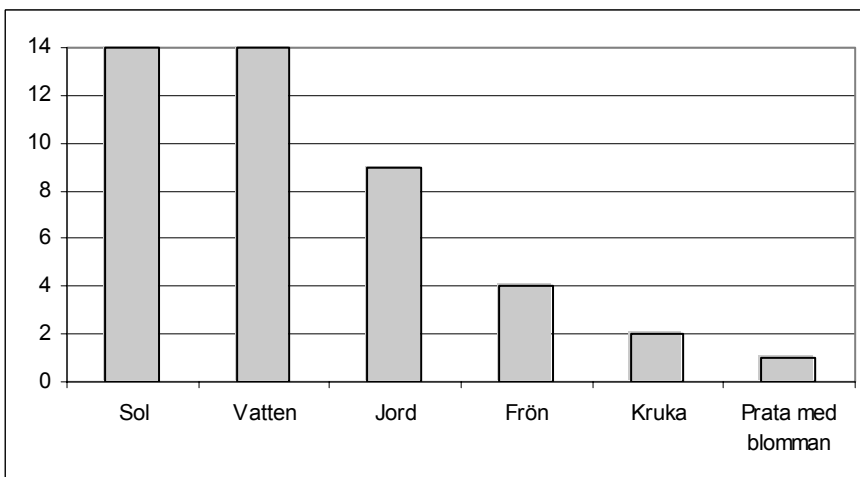

Diagram 4: Barnens tankar om vad en blomma behöver för att kunna växa.

Barnen kunde nämna flera av blommans grundläggande behov.

Exempel på svar från barnen:

- *Dricka vatten, växa, sola sig*

Fråga 7. Vad har du lärt dig?

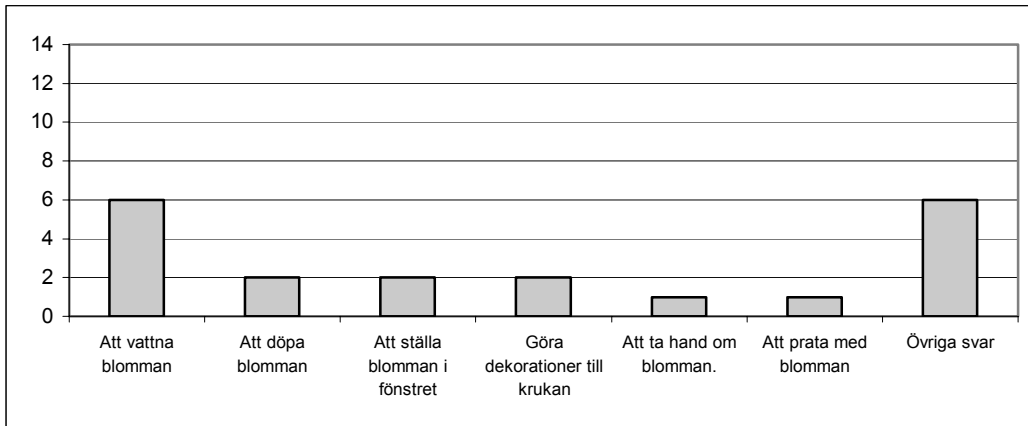

Diagram 5: Uppställning över vad barnen har lärt sig under vårt utvecklingsarbete.

Exempel på svar från barnen:

- *Jag har lärt mig allt.*

Fråga 8. Hur har du lärt dig?

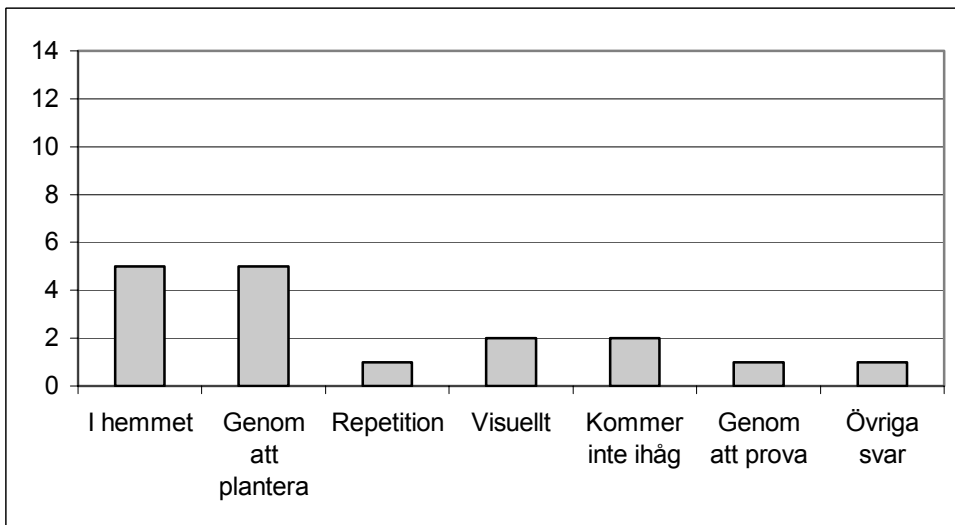

Diagram 6: Uppställning över hur barnen har lärt sig.

Exempel på svar från barnen:

- *Jag bara provade.*

Sammanfattning av våra fria observationer:

Under dessa sju veckor har vi upplevt att barnen varit nyfikna på det vi har arbetat med och detta smittade av sig på de yngre barnen på avdelningen.

- När barnen kom till förskolan på morgonen gick de till fönstret för att se hur deras blomma mådde. Man fick höra kommentarer om vad som hade hänt med just deras blomma under natten. Barnen tyckte det var spännande hur deras blomma hade växt under så kort tid.
- Barnen ville gärna visa och berätta för sina föräldrar och kompisar vad de hade gjort och hur deras blomma såg ut.
- Barnen kom till oss och ville visa sin blomma och hur den mådde.
- När vi visade våra blommor som inte mådde så bra av olika anledningar tyckte barnen synd om dem och ville att de skulle få stå i fönstret med de andra blommorna så att de skulle må bättre igen.
- Barnen diskuterade tillsammans om blommorna, hur de ser ut och varför de ser ut på just det sättet. Barnen jämförde sina blommor, de pratade om vems blomma som hade vuxit mest och minst.
- Barnen var måna om blommorna och kände ofta på jorden för att se om jorden var torr. När blomjorden kändes och såg torr ut var barnen väldigt ivriga på att få vattna.
- När barnen pratade om sina blommor nämnde de blomman med det namn som de hade döpt blomman till, vissa barn fantiserade att sin blomma var en pojke respektive flicka.
- De yngre barnen fick så tagetesfrön med vår handledare. Barnen i vår grupp visade de yngre barnen hur man skulle vattna och ta hand om blommorna.
- Barnen målade små fotspår på världen som dem tillverkat. De berättade att det var blommorna som hade gått där.
- Barnen tittade på dokumentationen som vi hade gjort och pratade om vad de hade åstadkommit på bilderna.

Diskussion

Validitet

Med validitet menas att vi har reflekterat över om vi har kunnat mäta det vi ville mäta. Vi anser att vi med stöd av vårt val av metoder, intervjuer och fria observationer, har uppnått god validitet i vår undersökning. Detta har vi kunnat se i resultaten.

Reliabilitet

Med reliabilitet menas att vi har reflekterat över om vårt sätt att mäta har varit bra. Våra mätmetoder har varit intervjuer och fria observationer. För att kunna redovisa intervju svaren i diagram har vi kategoriserat svaren i kategorier som vi själva skapat och placerat in intervju svaren i. Vi har försökt göra detta på ett så objektivt sätt som möjligt.

De fria observationerna har gjorts under hela utvecklingsarbetet, medan de enskilda intervjuerna har genomförts första respektive sista veckan. Vi använde oss av en bandspelare vid intervjutillfällena. Detta gjorde vi för att kunna få med allt det barnen säger och sedan kunna skriva ner deras svar korrekt (se bilaga 4). Vi valde att intervjua barnen enskilt, på så sätt kunde inte deras svar på frågorna påverkas av något annat barn.

Vi tror att på grund av att vi inte kände barnen särskilt väl vid första intervjutillfället kan detta ha påverkat svaren som vi fick av barnen. Faktorer som kan ha påverkat vid intervjutillfällena är att vi inte har så stor vana av att intervjua barn samt att vi är två olika personer som har intervjuat. Ytterligare en faktor som kan ha påverkat resultatet är barnens humör de dagar vi intervjuade.

Vi är medvetna om att de fria observationerna är speglade utifrån vårt perspektiv.

Påskledighet samt ytterligare helgdagar som infallit under våra sju veckor gör att tidsperioden kan ha påverkat resultaten.

Trots ovanstående åsikter anser vi att mätmetoderna har givit resultat som vi kan lita på.

Resultatdiskussion

Vårt syfte var att barnen utvecklar sitt tänkande och lärande för de betingelser som krävs för fröets väg till blomma, genom ett storylineinspirerat temaarbete. Under vår praktik på sju veckor har vi arbetat med att så tagetesfrön och reflekterat med barnen om vad blomman behöver och så vidare.

Vi anser att vi till viss del har utvecklat barnens tänkande genom vårt utvecklingsarbete. Detta kan vi se i våra intervjuresultat. Vid första intervjun var det inget av barnen som kände igen ett tagetesfrö. Vid andra intervjutillfället hade de flesta en uppfattning om vad ett frö är och vad man använder det till. Vi kan se att barnen har fått en större förståelse för detta och genom våra nyckelfrågor har vi följt barnen och deras väg till kunskap. Under utvecklingsarbetets gång har vi med hjälp av våra fria observationer sett att barnen tagit till sig olika aspekter om hur en blomma växer och vad den behöver för att överleva. När barnen kom till förskolan på morgonen ville de titta på sin blomma för att se hur den mådde. Barnen har också varit ivriga att visa sin blomma för föräldrar, personal och kamrater.

Som vi skrivit i bakgrunden är den kontextuella aspekten viktig i barns lärande. Vi tror att vi har lyckats erbjuda barnen ett meningsfullt kontext för att förstå hur ett frö gror och sedan växer upp till en blomma. Pramling Samuelsson och Sheridan (1999) menar att lärandet sker genom praktiska erfarenheter. Vi ser att barnen har relaterat fröet till arbetsuppgiften såsom plantering och vattning, det vill säga de relaterar kunskapen till ett meningsfullt kontext. Vi anser att barnen genom de praktiska tillfällena har satt sitt lärande i centrum och synligtgjort detta för kamrater och oss pedagoger.

Vi har varit intresserade och inspirerande pedagoger genom våra praktiska och lustfyllda aktiviteter. Detta upplever vi har stimulerat barnens tankar på ett positivt sätt.

Vi hoppas att vi genom detta utvecklingsarbete har stimulerat barnens naturvetenskapliga intresse. Börjar vi pedagoger att arbeta lustfyllt med dessa ämnen i förskolan så kanske erfarenheterna blir positiva. När barnen sedan kommer till skolan har de mer erfarenheter och kanske vill bygga vidare på sin kunskap.

Fortsatt forskning

Vi känner att detta ämne skulle vi kunna utveckla och gå djupare in i om vi hade haft längre tid på oss, dessutom hade vi kunnat spinna vidare på storylinemetoden. Det skulle vara spännande att pröva att göra ett liknande arbete med yngre barn och se om resultatet blir liknande detta utvecklingsarbete.

Referenser

- Doverborg, E. & Pramling, I. (1999) *Att förstå barns tankar*. Eskilstuna: Liber.
ISBN 91-47-00570-X
- Doverborg, E. & Pramling, I. (1996) *Learning and development in early childhood education*.
Falköping: Liber utbildning AB. ISBN 91-634-1714-6
- Doverborg, E. & Pramling, I. (1988) *Temaarbete - Lärarens metodik och barnens förståelse*.
Borås: Liber. ISBN 91-40-71732-1
- Kylén, J-A. (1994) *Fråga rätt - vid enkäter, intervjuer, observationer och läsning*. Bromma:
Kylén Förlag AB. ISBN 91-85652-52-0
- Lindberg, E. (2000) *Storyline – den röda tråden*. Värnamo: Fälth & Hässler
ISBN 91-646-1325-9
- Magne Holme, I. & Krohn Solvang, B. (1991) *Forskningsmetodik - Om kvalitativa och
kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 91-44-31741-7
- Patel, R. & Davidson, B. (1994) *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
ISBN 91-44-30952-X
- Pramling Samuelsson, I. & Sheridan S. (1999) *Lärandets grogrund*. Lund: Studentlitteratur.
ISBN 91-44-01047-8
- Skolbarn* (1/2001) Hässleholm: Exakta Offset ISSN 1102-1187
- Säljö, R. (2000) *Lärande i praktiken - Ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Prisma
ISBN 91-518-3728-5
- Uljens, M. (1989) *Fenomenografi – forskning om uppfattningar*. Lund: Studentlitteratur.
ISBN 91-44-29061-6
- Utbildningsdepartementet (1998) *Läroplan för förskolan, Lpfö 98*. Västerås: Skolverket och
CE Fritzes AB ISBN 91-38-31412-6

Intervjufrågor till första intervjutillfället:

1. Berätta för mig vad du tror att det här är. (Vi visar några tagetesfrön)
2. Följdfråga – Berätta för mig vad man använder detta till.

Frågor till slutintervjun:

1. Berätta för mig vad det här är. (Vi visar några tagetesfrön)
2. Berätta för mig vad man kan göra med fröet. (vad händer i jorden?)
3. Berätta för mig vem det här är. (blomman som barnet sått)
4. Berätta för mig vad _____ behöver för att växa?
5. Vad tycker _____ om att göra?
6. Hur tror du att _____ kommer att se ut när han/hon blir stor?
7. Vad har du lärt dig?
8. Hur har du lärt dig?

Föräldrabrev:

Hej!

Vi är två blivande förskollärare som går sista terminen på Luleå Tekniska Universitet. V 12 – 18 är vi här på *förskolans namn* och har vår slutpraktik. Under dessa sju veckor kommer vi att jobba med *namn på barngruppen* med ett storylineinspirerat temaarbete. Vi ska bland annat så frön med barnen.

Har ni några funderingar så fråga gärna!

Mvh
Karolina och Maria

Vår storylineberättelse:

Vår storyline utspelade sig i nutid och platsen var den värld som barnen fått tillverka tillsammans med oss pedagoger. Barnen fick så frön som sedan växte upp och det var dessa frön som var barnens figurer. I samband med nyckelfrågorna har barnen fått diskutera tillsammans med varandra och tillsammans med oss för att komma fram till något svar. Barnen har även fått rita och måla vad en blomma behöver. Intervjuerna har vi valt att göra enskilt men i övrigt har vi jobbat med hela gruppen eller så som det har passat för stunden, det vill säga att barnen har fått vara två och två eller kanske fler. I samband med nyckelfråga 2 delade vi in barngruppen i två delar och satt tillsammans och diskuterade runt den frågan. Vi hoppades att vårt arbete ska medföra att barnens tankar utvecklas och att de får en förståelse för vad en blomma behöver för att kunna växa.

Nyckelfrågor:

1. Vad behöver ett frö för att växa?
2. Hur kommer det sig att fröet måste ha ljus, vatten, värme, luft, jord osv. för att kunna växa?
3. Vad tror du händer när blomman inte får något vatten?
4. Vad tror du kommer att ske om blomman inte får något solljus?

Barnen har gjort en värld till sina blommor. Vi valde ut en plywoodskiva som var 80 x 50 cm plus en bit hönsnät. Barnen hjälptes åt att spika och häfta fast hönsnätet på plywoodskivan. Sedan lades det gipsbindor så att det täckte hela hönsnätet. När gipsbindorna hade torkat målade barnen världen med vattenfast målarfärg. Som avslutning på det hela fick barnen ställa sina blommor på världen.

Material:

...till världen:

- Plywoodskiva ca 80cm x 50cm
- Hönsnät
- Häftpistol
- Gipsbindor
- Målarfärg (vattenfast)

...till blommorna:

- Krukor
- Jord
- Tagetsfrön
- Pysselmaterial till krukorna
- Limpistol
- Skrivmaterial
- Glasspinnar
- Målarmaterial (papper, vattenfärg, penslar)
- Liten vattenkanna

Genomförande:

Tillfälle 1.

Vi började med att intervjua alla utvalda barn enskilt. Under intervjun visade vi några tagetesfrön för att ta reda på om barnen visste vad detta var för något och vad man kan använda dem till.

Tillfälle 2.

Barnen fick dekorera sina krukor med olika material som vi hade ställt fram. För att fästa delar av materialet använde sig barnen (tillsammans med oss) av en limpistol.

Tillfälle 3.

Vi läste boken ”Lilla Anna och de mystiska fröna” för barngruppen. Efter att vi hade läst boken visade vi barnen olika sorters frön och pratade tillsammans om att frön kan se olika ut. Därefter ställde vi nyckelfråga 1 (se bilaga 3) innan vi gick in till ateljén där barnen fick så tagetesfrön i sina krukor.

Tillfälle 4.

Vi delade in barnen i två grupper och ställde sedan nyckelfråga 2 (se bilaga 3). De fick då i tur och ordning prata in på bandspelaren om vad de tänkte.

Tillfälle 5.

Barnen fick döpa sina blommor. När de tänkt ut ett bra namn fick de själva skriva ner detta på en papperslapp som vi sedan plastade in. Dessa lappar limmade sedan barnen fast på glasspinnar och satte ner dessa i sina krukor.

Tillfälle 6.

Vi visade en blomma som stått utan solljus ett tag och även en blomma som inte fått vatten på några dagar. På detta sätt kunde vi ställa nyckelfråga 3 och 4 (se bilaga 3) som en dramatisk händelse. Vi frågade barnen vad som kunde ha hänt dessa blommor. Efteråt fick barnen måla vad blommor behöver för att kunna växa och några barn målade även hur de tror att deras blommor kommer att se ut när de blir stora.

Tillfälle 7.

Avslutningsvis gjorde vi våra slutintervjuer med barnen (en och en) och vid intervjuerna fick barnen ta med sig sin blomma.

Svar vid första intervjutillfället:

1. *Berätta för mig vad du tror att det här är. (Vi visar några tagetesfrön)*
2. *Följdfråga – Berätta för mig vad man använder detta till.*

- Barn 1: Ser ut som en fjäder men kan vara en sorts pil, giftpil
Barn 2: Tändstickor, man kan tända ljus med dem
Barn 3: Det kommer från fåglar, kan användas till kuddar
Barn 4: Nålar, kan användas som knivar
Barn 5: Stickor, trästicker, kan sätta i håret
Barn 6: Vet inte, (*pedagogen: Gissa!*) - penslar
Barn 7: Växter
Barn 8: Tändstickor
Barn 9: Har inte lärt mig, (*pedagogen: Gissa!*) – jag vet inte
Barn 10: Tändstickor, kasta pil
Barn 11: Kommer från pennan
Barn 12: Vet inte, (*pedagogen: Gissa!*) – inget svar.
Barn 13: Stickor som man kan få i foten, man kan laga något
Barn 14: Vet inte, (*pedagogen: Gissa!*) – pinnar

Svar vid slutintervjun:

1. *Berätta för mig vad det här är. (Vi visar några tagetesfrön)*

- Barn 1: Frön
Barn 2: Växter
Barn 3: Frön
Barn 4: Pinnar som är olika.
Barn 5: Tagetus
Barn 6: Frön
Barn 7: Frön
Barn 8: Frön
Barn 9: Samma som här, pekar på krukans, samma som vi sår, det är frön.
Barn 10: Frön
Barn 11: Frön
Barn 12: Frön
Barn 13: Frön
Barn 14: Frön, det är så'na vi har lagt i min kruka

2. *Berätta för mig vad man kan göra med fröet. (Vad händer i jorden?)*

- Barn 1: Stoppa ner den i en planta. (Det börjar att växa.)
Barn 2: Man sätter i dom i en kruka. Sedan växer dom upp när dom får vatten och sol och värme.
Barn 3: Stoppa i dom i jorden. (Att dom ska växa.)
Barn 4: Sätta dom här i. (Pekar på krukans) (Det börjar snart att växa.)
Barn 5: Sätta dom i krukans. (Då växer dom upp)
Barn 6: Gör så att blommorna växte i jorden. (Då växte dom här upp)
Barn 7: Läger dom långt ifrån varandra i krukans. Dom börjar att växa.
Barn 8: Sätta jord och vatten (växer)

- Barn 9: Man stoppar det i en kruka, tar jord, täcker för (det blir blommor eller nått)
Barn 10: Plantera dem i jord (börjar växa uppåt) att man måste vattna den kanske varje dag.
Barn 11: Plantera
Barn 12: He i krukorna (händer ingenting, växer upp blommor om man vattnar)
Barn 13: Man sätter det i jorden och inte gräver det för långt för då växer det ingen blomma. (det växer en blomma)
Barn 14: Det vet jag inte, men man ska sätta ner dem i jorden, sätta ner dem väldigt långt ner. (om man vattnar börjar de växa, man ser ens inte att de växer där nere)

3. *Berätta för mig vem det här är. (Blomman)*

- Barn 1: Blommis
Barn 2: Lisa
Barn 3: Paul
Barn 4: Felicia
Barn 5: Alis
Barn 6: Plupp, en pojke.
Barn 7: Sötis
Barn 8: Fröis
Barn 9: Snabbväxt, det står ju här (pekar på namnskylten i blomkrukan)
Barn 10: Blommis och Fröis
Barn 11: Sötis
Barn 12: Lisa
Barn 13: Isabella
Barn 14: Blommis och Rosis

4. *Berätta för mig vad blommans namn behöver för att växa.*

- Barn 1: Han behöver vatten, sol och jord. Den behöver vatten varje dag.
Barn 2: Vatten och sol.
Barn 3: Han får bestämma, men han behöver sol och vatten. Man måste ställa den i fönsterrutan.
Barn 4: Vatten och sol och jord och frön.
Barn 5: Vatten, jord, sol och frö och jord.
Barn 6: Vatten och sol.
Barn 7: Sol, vatten, frön och bara jord.
Barn 8: Vatten, sol
Barn 9: Vatten, sol och att man ska prata med den och så en kruka och jord
Barn 10: Vatten och sol, jord och kruka och en lapp så man vet vad de ska heta
Barn 11: Dricka vatten, växa, sola sig
Barn 12: Vatten, sol (lång fundering) jord, frön
Barn 13: Vatten och sol för att växa. Två jordar.
Barn 14: Vatten och lite jord så att de inte syns, om det inte är någon jord som täcker över kanske de växer ända hit upp (visar med armen). De behöver sol också för att växa, de måste stå i solen för det är solen som gör att de kan växa. Och de blir ju bara större och större och större.

5. *Vad tycker blommans namn om att göra?*

- Barn 1: Han tycker om att växa, han tycker inte om när han vissnar.
Barn 2: Den tycker om att växa högt.
Barn 3: Tycker om att bli stor.
Barn 4: Hon tycker om att ha vatten och jord och sol. Annars skulle den ha dött.
Barn 5: Vet inte.
Barn 6: Tycker om att stå i fönstret så att han växer.
Barn 7: Jag vet inte, han kanske vill bara ha sol.
Barn 8: Ha vatten, fast inte så mycket
Barn 9: Kommer inte ihåg
Barn 10: Busa, Fröis brukar killa Blommis. Fröis brukar bita Blommis.
Barn 11: -
Barn 12: Vattna
Barn 13: Växa till en blomma.
Barn 14: De tycker om att växa, de tycker om att ha sol på sig, de tycker om att få vatten att dricka lite, de tycker om att vila sig.

6. *Hur tror du att blommans namn se ut när han/hon blir stor?*

- Barn 1: (Visar med fingrarna på blomman hur den blir större.) Han har vuxit jätte mycket.
Barn 2: Så att den blir en vanlig blomma.
Barn 3: Jag tror att han kommer bli en vassblomma.
Barn 4: Som en djungel som man kan klättra på.
Barn 5: Jag vet vilken färg, orange.
Barn 6: Fin.
Barn 7: Han kanske blir större och större och större.
Barn 8: Gul
Barn 9: Du ser att det börjar bli små knoppar här, pekar, små, små knoppar. Kanske gul, för den kan ju inte vara röd. För om det ska bli röda tomater, då blir ju en växt röd och det verkar som om knopparna ska bli tomater.
Barn 10: Jag tror solrosor, som blir jättestora
Barn 11: Se ut som en blomma
Barn 12: En löv-blomma
Barn 13: Som en blomma, att blommor brukar vara ganska fina. Hon ska bli rosa och lila. Här inne ska den växa! (pekar på en knopp)
Barn 14: Jag tror att det kommer vara rosa blommor.

7. *Vad har du lärt dig?*

- Barn 1: När vi målade, fast det blev lite konstigt. Man ska ta hand om blomman. Man ska vattna blomman varje kväll och varje morgon.
Barn 2: Lära oss och fråga er varför blomman behöver vatten, jord och värme. Värme det är i solen.
Barn 3: Att göra kullerbyttor när vi är på gympan. Att ta jord och vattna och sätta frön och ställa dom i fönstret och stoppa namn.
Barn 4: Kommer inte ihåg.
Barn 5: Efter några följdfrågor konstaterar vi tillsammans att det hon tidigare berättat är saker hon har lärt sig under dessa 7 veckor.

- Barn 6: Inget. Efter följdfrågor kommer vi fram till att hon har lärt sig vad hon har nämnt i intervjun.
- Barn 7: Jag har lärt mig allt.
- Barn 8: Vattna blommor (lång utläggning om blommorna hemma), sätta sol
- Barn 9: Att prata med den. Att vattna.
- Barn 10: Att de behöver två jordar, och kruka och jord, och vatten, och frön och namnskylt och sol
- Barn 11: Plantera – först sätter man jord och sedan gräver man ett hål och sätter fröet däri och så täcker man över jord och sedan är det bara att vattna blomman. Man kan ställa den i fönstret eller ute.
- Barn 12: Jorden, vattna, he dom dära (pekar på namnskylten), göra dom dära (pekar på dekorationerna på krukorna)
- Barn 13: Att man inte ska bränna sig när man limmar.
- Barn 14: Jag har lärt mig att hålla vatten, jag har lärt mig att sätta på jord och så har jag lärt mig att ställa dem i solen. Jag har lärt mig att plantera.

8. *Hur har du lärt dig?*

- Barn 1: Jag har lärt mig det hemma.
- Barn 2: Ni har sagt hur vi skulle göra och då gjorde vi dom sakerna som vi sa.
- Barn 3: Att de blir längre och längre för att jag vill det.
- Barn 4: Kommer inte ihåg.
- Barn 5: Mamma har sagt det till mig.
- Barn 6: Jag har sett när dom gjorde det.
- Barn 7: Det vet inte jag.
- Barn 8: Gjort det, att jag har gjort det förut
- Barn 9: Jag lärde mig när vi sådde de här fröna.
- Barn 10: Jag har planterat frön här på dagis, och då vet jag.
- Barn 11: Jag bara provade. Jag har planterat förut med min mamma och min storasyster
- Barn 12: För vi har jobbat så många gånger. Det är därför man ska lära sig mycket. Det är svårt men man är duktig.
- Barn 13: Man ska inte röra blommorna för då blir de kladdiga.
Jag har frågat mamma
- Barn 14: Jag ser ju hur man gör, och så visar mamma; Då säger ju ni hur vi ska göra.

Är det ngt mer du vill berätta?

- Barn 14: Jag skulle vilja säga att jag tycker om de här blommorna när de växer så här! Jag är så nyfiken om det blir rosa eller lila blommor!